

Tatjana Pregl Kobe

Radio Slovenija, S knjižnega trga

Barbara Simoniti: Voda. Ljubljana: KUD Apokalipsa, 2012.

Barbara Simoniti je predvsem pesnica, s svojimi pesniškimi zbirkami *Zatišnost* (1997), *Zlati dež* (2000), *Sončni obrat* (2011), *Voda* (2012) pa opozarja nase s samosvojo, izredno čutečo, tenkočutno pisavo. Iz njenih pesmi, pa tudi kratkih zgodb (*Razdalje*, 1998), veje temeljna, najbistvenejša tema, ki smiselno povezuje ves njen dosednji opus, to je tema oddaljevanja in približevanja. V odnose, v katere vstopajo pesničini lirski subjekti (in literarne osebe), vedno znova kakor lajtmotiv vdira nekdo ali nekaj, ki (navidezno) sproščenost in/ali srečo izmuzljivo prekinejo oz. končajo. Posebnost literarne pisave Barbare Simoniti je vključevanje glasbe v literarni kontekst, njena izraznost na ravni glasbenosti je namreč zelo močna. Ne samo, da v pesmi in kratke zgodbe vpenja nekatere (zanjo že stalne) glasbene motive, ki prerastejo v simbole (eden takih je npr. struna), temveč jih tudi vsebinsko pripenja v svojo literaturo (njene literarne osebe so pevke, skladatelji, plesalke, balerine, oblikovalke glasbenih ovitkov itd.).

Temeljna idejna nit najnovejše pesniške zbirke Barbare Simoniti z naslovom *Voda* je bipolarno dopolnjevanje življenja in smrti, upa in obupa (brezupa), neba in vode, molka in kričanja, samosti (samote) in vseživljenja. Pomeni pesniški izraz suverene in svojske pisave, kar se odraža v vseh sedmih ciklih, ki se navezujejo na temeljni bivanjski element, tj. na vodo. Njegovo eksistenčno nujo lirski subjekt smiselno uokvirja z različnimi vodnimi stanji (led, dež, poplava, žeja, reka, mrtvica, morje), prostori (poleg naštetih, ki so naslovni cikli, tudi npr. močvirje, obrežje, mokrotna mivka, poplavljeni travnik, ugrezljivo blato, vodnjak, slap), živalmi (ribe, morski konjiček, manta, kit, vetrnice, komarji, ribe, kitovec, kačji pastir, galeb, čaplje), rastlinami (koralni greben, vrba žalujka, kalužnice). Prav vsi se asociativno navezujejo na praspomin smrti, življenja, minevanja, izginjanja, rojevanja itd. ter se kontekstualno vpenjajo v nove podobe, v nove pomene. Čas, ki se s posebno tenkočutnostjo pogosto pojavlja v pesmih Barbare Simoniti, je pomlad, ki prinaša odrešitev, upanje (XXV), časovne komponente pa

se uresničujejo v različnih vremenskih pojavih, npr. v vetru, soncu, dežju, nalu, gromu, pršenju, sneženju. Prinašajo in odnašajo upanje, občutek varnosti, hrepenenje, osamljenost.

Ženski lirski subjekt se pojavlja v številnih eksistenčnih pomislih oz. dvomih, iskanje smisla, upiranje krutemu (tukajšnjemu) življenju, borba, spoznanje, da ima tudi vodna idila svoj konec, obup, ranjena duša, razglašeno telo, vdanost, vztrajanje v negotovosti, hrepenenje po razprostranosti, brezmejnosti, *brezbrežnosti*, neujetnosti so le nekateri od njih. Lirski subjekt se v tem smislu izrisuje kot ustvarjalka, upornica, borka, iskateljica boljšega, lepšega sveta, za vse te ženske odslikave pa je značilno subtilno slikanje hladnega, brezosebnega časa in prostora.

Temeljna, vodilna motiva v pesniški zbirki *Voda* sta molk in bolečina, ki se medsebojno povezujeta. Prvi je predstavljen kot utišanje, odvzem lastne volje, misli in izražen npr. z zasutimi usti (V.), ubito omaro glasnine (XI), škrgami, ki so ji zarasle glas (XXXVI). Pogosto v pesmi neizprosno, brezkompromisno ureže kakor ostra britev dejstvo, ki opominja na konec navidezne idile, takšna je npr. pesem III, v kateri je vse polno morskega življenja, nato vanj vstopi sidro, zakopano v dokončno dno. Občutek bolečine v ženskem lirskem subjektu nastane zaradi spoznanja o lastni zmoti (VI., X., XXII.), slabih dni (XII), je fizična in zlasti psihična, osrediščena pa je z izhodiščnim poljem krvi, dlani, telesa: požrešna kri (I), krastave dlani, razklane kosti (XIV), kaplje krvi, votla lutka na suhem (XVI), moje tujinsko telo (XIX), brez šiva rojena (XXXII), razbrazdano telo (XXXIV), izrojeno telo (XXXVII), premrle dlani, razžrte dlani, porcelanasta mrtvoudnost (L.).

Prav tako je v *Vodi* zelo pomemben motiv umetniško ustvarjanje oz. umetnost. Slednja je izpostavljena v pesmi X., kjer je nakazan odnos do nje (izmuzljiva umetnost). Ali pa v pesmi XI., v kateri je glavni motiv razglašen klavir, ki je zaradi razglašenosti (lahko tudi prenesene) utišán. Pomeni smrt umetnosti, njen konec.

Pesničina pisava pa se še posebno razvije v trenutkih, ki govorijo o pisanju: ko piše v reko, ko se levijo besede iz nje (XIV), ko lirski subjekt pomeni zaris na

vodno slikarijo (XXIII), ko so njene sledi govoreča pisava (XXIX), ko jo dušijo besede, ki jih ni izrekla pravočasno (XXXV), ko ji zamaka v pesem (LVI).

Pesniško zbirko *Voda* zaokrožuje 56 pesmi, natančno strukturirane in formulirano preišljene so. So tudi jezikovno in vsebinsko izklesane in izbrušene do samega bista, do metaforičnega preigravanja z vodo. Občutja ženskega lirskega subjekta so obrobna le v primerjavi z veličino vsega vodnega, v pesmih pa so zaradi estetike, doslednosti v izrazu in obliki, v intenzivnosti doživetij tudi velika, lirskemu subjektu obremenjujoča, odrešujoča, težka in naporna. Znova in znova kažejo na trpko spoznanje, da nikjer ni večne, idealne, vseprisotne resnice. Pesniška zbirka *Voda* zato nedvomno pomeni presežek v avtoričinem pesniškem opusu, morda je od vseh ostalih literarnih del Barbare Simoniti tudi najbolj intimistična.